

Strieborná zberateľská minca Svetové prírodné dedičstvo Karpatské bukové pralesy

V marci vydala Národná banka Slovenska prvú zberateľskú mincu emisného plánu na rok 2015. Predstavuje ďalšiu lokalitu Slovenska zapísanú do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO – Karpatské bukové pralesy.

Minca realizovaná podľa návrhu Karola Lička

Karpatské bukové pralesy sú cezhraničnou lokalitou svetového prírodného dedičstva, ktorá pozostáva z desiatich samostatných lokalít. Z nich sa štyri nachádzajú na území Slovenska a šesť na území Ukrajiny. Na Slovensku sú to prales Vihorlat, Havešová, Rožok a Stužica. Prvá z lokalít je súčasťou Chránenej krajinnnej oblasti Vihorlat, ostatné tri sú súčasťou Národného parku Poloniny. Karpatské bukové pralesy vytvárajú retaz ostrovov pôvodného prírodného lesa a ponúkajú široké zastúpenie ukážok pralesa. Predstavujú významnú celosvetovú genetickú banku buka. Pýšia sa stromami rekordných rozmerov, rastú tam jedince s mimoriadnou hrúbkou kmeňa a výškou až 58 m, čo je najväčšia nameraná výška buka v celosvetovom meradle. Ich zápis do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO schválil Výbor svetového dedičstva 28. júna 2007 a v roku 2011 zápis rozšíril o päť lokalít v Nemecku pod názvom Karpatské bukové pralesy a staré bukové lesy Nemecka.

Na výtvarný návrh mince vyhlásila Národná banka Slovenska v decembri 2013 verejnú ano-

nymnú súťaž, do ktorej bolo predložených desať výtvarných prác od deviatich autorov. Komisia na posudzovanie výtvarných návrhov pamätných a zberateľských mincí ich hodnotila vo februári 2014. Jej odbornými poradcami boli RNDr. Jana Durkošová, zástupkyňa Ministerstva životného prostredia SR, a Ing. Marián Gič, zástupca Správy Národného parku Poloniny.

Na základe odporúčenia odbornej komisie schválila Banková rada NBS na realizáciu výtvarný návrh autora Karola Lička, ktorý získal zníženú prvú cenu. Komisia ocenila konzistenciu prístupu k averzu i reverzu a súlad ich kompozície. Návrh podľa jej názoru, s ktorým sa stotožnili aj odborní poradcovia, najlepšie na oboch stranách vystihuje tému po obsahovej i výtvarnej stránke. Na averznej strane autor zobrazil charakteristické kmene bukov a ich koreňový systém s jedným z typických predstaviteľov fauny – rysom ostrovidom. Na reverz si vybral motív rozpadávajúcich sa kmeňov buka a jedle, ktoré sú symbolom kolobehu života v ekosystéme pralesa.

(Pokračovanie na 3. str. obálky)

Strieborná zberateľská minca

Svetové prírodné dedičstvo Karpatské bukové pralesy

(Pokračovanie z 2. str. obálky)

Tretia cena PhDr. Kliment Mitura

Znížená tretia cena Mária Poldaufová

Druhá cena nebola v súťaži udelená, pretože ďalšie návrhy komisiu oslovili predovšetkým jednou stranou. Tretiu cenu získal PhDr. Kliment Mitura. Jeho návrh zaujal kvalitne spracovaným averzom, ktorý má veľmi dobrú úroveň z obsahového i sochárskeho hľadiska. Autor na ňom zobrazil kmeň buka spolu s rodiacim sa novým lesom. Kompozíciu doplnil typickým predstaviteľom fauny – tesárom čiernym. Reverzná strana so zobrazením vlka s mláďaťom však podľa hodnotenia komisie nedosiahla obsahovú a výtvarnú úroveň averzu.

Zníženú tretiu cenu získala medailérka Mária Poldaufová. Aj jej návrh zaujal jednou stranou, v tomto prípade reverznou, ktorá bola hodnotená ako najlepšie vystihujúca zadanú tému. Autorka

na nej stvárnila kolobeh života v pralesi, ktorý symbolizujú mladé kmene buka, plody buka – bukvice, a rozpadávajúce sa práchnivejúce drevo, pri ktorom je zobrazený typický predstaviteľ flóry bukového pralesa – kvet zubačky žliazkovitej. Averznú stranu komisia hodnotila ako menej vydatnú a vyslovila pripomienky k zobrazeniu fauny aj ku kompozícii.

Strieborná zberateľská minca s priemerom 34 mm a hmotnosťou 18 g bola vyrazená zo striebra s rýdzosťou 900/1000 v Mincovni Kremnica. Na hrane je razbou do hĺbky uvedený nápis „– WORLD HERITAGE – PATRIMOINE MONDIAL“. Zo schváleného limitovaného počtu 10 000 kusov mincí bolo vyrazených 3 300 kusov v bežnom a 6 200 kusov v proof vyhotovení.

Dagmar Flaché
Foto: Štefan Fröhlich

B
A
T
T
E